

Čís. 1861.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50. sb. z. a n.).

Za »hrubě zneuctívající« (§ 11 čís. 1 zákona) dlužno pokládati každý projev, který se může dotknouti obecné vážnosti presidentovy. Spadá sem výtku, že president vyvolává nepřátelský postup proti katolickému obyvatelstvu.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1925, Zm II 466/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 7. července 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle Šu 11 čís. 2 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost, provádějíc jediný uplatňovaný zmatek dle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., dovozuje, že ve výrocih obžalovaného, pronesených 22. března 1924 na veřejné schůzi v Š. a vytržených prý ze souvislosti (»že není Masaryk nic proti Bismarkovi«, »že Bismark byl jinačí chlap než Masaryk« a »že Bismark v Německu utiskoval katolíky«), nelze shledávati hrubě zneuctívajícího projevu ve smyslu Šu 11 zákona na ochranu republiky, poněvadž stěžovatel svými slovy (kteráž prý mohou býti správně posuzována jen v souvislosti s celou řečí), pouze kritisoval výrok pana presidenta, »že katolíci dostanou jen ta práva, která si vybojují«, srovnává je s postupem Bismarkovým proti katolíkům v Německu. Zmateční stížnost připouští, že výklad obžalovaného byl nemístným, ale má za to, že nepřekročil meze přípustné kritiky, dovolené podle Šu 117 ústavní listiny. Za hrubě zneuctívající projev podle Šu 11 lze prý pokládati jen opravdu hrubá porušení úcty a vážnosti k presidentovi republiky, za jaká pokládá důvodová zpráva na př. nadávky a pošklebky, uváží-li se prý, že v druhém odstavci Šu 11 se klade takový projev, byl-li pronesen veřejně, dokonce na roveň tělesnému ztýrání hlavy státu. Avšak zmateční stížnost není odůvodněna. Pokud věcně provádí výtku neúplnosti rozsudku v tom směru, že nalézací soud, zjišťuje smysl závadného výroku, vytrhl jednotlivé věty ze souvislosti a nepřihlížel k obsahu celé řeči obžalovaného, jest tato výtku zřejmě lichou, uváží-li se, že první soud uvádí na základě četných svědeckých výpovědí účastníků schůze celý myšlenkový postup řeči stěžovatelovy, a přihlížeje k celému jejímu obsahu dospívá k náležitě odůvodněnému přesvědčení, že obžalovaný svou řečí a zejména výroky ve stížnosti uvedenými, jimiž svou řeč proti presidentovi republiky vyvrcholil, vědomě insinuoval hlavě státu represální postup proti katolíkům, jakého užil Bismark jako politického prostředku v t. zv. kulturním boji t. zv. májovými zákony. Z tohoto formálně bezvadného zjištění smyslu řeči obžalovaného dlužno vycházeti při právním přezkoumání věci (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Poněvadž ustanovení Šu 11 zákona na ochranu republiky chrání nejen osobní čest presidenta republiky, nýbrž zvláště a přede-

vším obecnou vážnost, které požívá jako hlava státu, dlužno pokládati za hrubě zneuctivající projev každý, který se může dotknouti presidentovy obecné vážnosti; dle toho spadají pod trestní sankci Šu 11 nejen urážlivé posušky a nadávky, jak pouze příkladmo uvádí důvodová zpráva, nýbrž všechny projevy dotýkající se nepříznivě o b e c n é h o vědomí vážnosti a úcty k presidentu republiky. Proti tomuto výkladu nemluví ustanovení čís. 2 Šu 11 cit. zák., poněvadž tělesné ztýrání, které se v něm uvádí vedle veřejné urážky, kvalifikované podle čís. 1, je tožné se zlým nakládáním a jako urážka skutkem spadá již o sobě pod pojem hrubě zneuctivajícího projevu. V tomto případě, jak soud zjišťuje, vytýkal obžalovaný presidentovi republiky veřejně a proti pravdě, že vyvolává nepřátelský postup proti katolickému obyvatelstvu, a tím ho hrubě urazil, vině ho ze stranického jednání, líče ho nepravdivě jako bojovného činitele, pracujícího na úkor určité skupiny obyvatelstva ve státě; stavě pak doměle (dle náhledu obžalovaného) »malého« Masaryka proti »velkému« Bismarkovi, uváděl ho mimo to veřejně ve veřejný posměch slovy, že Bismark ničeho nedokázal proti katolíkům, a že Masaryk, »který nic není proti Bismarkovi«, také nic nedokáže. Projev obžalovaného, jak zřejmo, daleko překročil meze přípustné kritiky, hrubě se dotkl obecné vážnosti presidentovy a veřejně ho sesměšnil jako hlavu státu. Objektivní skutková podstata prvního odstavce čís. 1 Šu 11 jest tudíž nepochybně splněna; poněvadž pak rozsudek zjišťuje bezvadně i úmysl obžalovaného, ublížení cti presidentově a uvéstí ho ve veřejný posměch, odpovídá odsuzující rozsudek zjištěnému stavu věci i správnému výkladu zákona.

Čís. 1862.

Zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 ob. z. a n. proti útisku a na ochranu svobody ve shromážděních.

V tom, že bylo vyhrožováno dělníkům stávkokazům, že budou zapísáni v černé knize, nelze spatřovati zločin vydírání ve smyslu Šu 98 b) tr. zák., nýbrž pouze přestupek Šu 1 zákona.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1925, Zm II 337/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 14. dubna 1924, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle §§ 5, 7, 239 a 305 tr. zák., zločinem podle Šu 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky, přečinem podle Šu 18 čís. 2 zákona na ochranu republiky, a zločinem podle Šu 98 b) tr. zák. Podle Šu 290 tr. ř. zrušil výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí podle Šu 98 b) tr. zák., jakož i výrok o trestu obžalovaného a výroky s ním související a uznal na místě tohoto zločinu obžalovaného vinným přestupkem podle Šu 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., jehož se dopustil tím, že dne 27. července 1923 v S. Marii O-ové, Aloisii O-ové, Klotildě F-ové, Anežce L-ové, Josefě B-ové a Marii S-ové pohrozil újmou na těle, svobodě,